

Obsah:

1. Prostředky pro sklizeň biomasy	11
1.1 Prostředky pro sklizeň bylinné biomasy pro termochemické využití.....	11
1.1.1 Sekačky	12
1.1.2 Řezačky.....	12
1.1.3 Žací mlátičky a mačkače.....	13
1.1.4 Shrnovače.....	13
1.1.5 Lisy	13
1.2 Prostředky pro sklizeň bylinné biomasy pro biologické využití.....	15
1.3 Prostředky pro sklizeň bylinné biomasy pro fyzikálně-chemické využití.....	16
1.4 Prostředky pro sklizeň dřevní biomasy.....	16
1.4.1 Sklizeň drobné dřevní biomasy.....	16
1.4.2 Sklizeň biomasy z plantáží RRD	17
1.4.3 Sklizeň těžební technikou	18
2. Prostředky pro úpravu biomasy.....	19
2.1 Sušení.....	19
2.2 Balíkovací a paketovací lisy	19
2.3 Štěpkovače a drtiče	20
2.3.1 Diskové štěpkovače	21
2.3.2 Bubnové štěpkovače	21
2.3.3 Šroubové štěpkovače	21
2.4 Řezací, stříhací a štípací zařízení	22
2.5 Peletovací a briketovací lisy	22
3. Technologie využití biomasy	25
3.1 Základní dělení	25
3.2 Princip a použití jednotlivých procesů.....	25
3.2.1 Spalování	25
3.2.2 Zplyňování	25
3.2.3 Pyrolýza	26
3.2.4 Anaerobní fermentace.....	26
3.2.5 Aerobní fermentace - kompostování.....	27
3.2.6 Alkoholová fermentace.....	28
3.2.7 Esterifikace olejů	28
4. Spalování biomasy	29
4.1 Definice a popis spalování	29
4.2 Možné principy spalování biomasy	29
4.2.1 Spalování na roštu.....	29
4.2.2 Spalování se spodním přívodem paliva	31
4.2.3 Speciální hořáky, hořákové provedení.....	32
4.2.4 Spalování ve fluidní vrstvě	35

4.3 Spalovací zařízení	37
4.3.1 Kamna a sporáky.....	38
4.3.2 Krby a krbová kamna.....	39
4.3.3 Kachlová kamna.....	41
4.3.4 Kotle pro ústřední vytápění.....	43
4.3.5 Průmyslové kotle	50
4.4 Moderní trendy u spalovacích zařízení	57
4.4.1 Krbová kamna.....	57
4.4.2 Moderní automatické kotle	58
4.4.3 Organický Rankinův cyklus (ORC).....	61
4.5 Účinnost spalovacích zařízení.....	63
5. Zplyňování biomasy.....	71
5.1 Princip.....	71
5.2 Reakce.....	72
5.3 Parametry procesu zplyňování	73
5.3.1 Přebytek vzduchu.....	73
5.3.2 Plošná rychlost.....	74
5.3.3 Výhřevnost plynu.....	74
5.3.4 Průtok a množství plynu	75
5.3.5 Účinnost	75
5.3.6 Spotřeba paliva.....	75
5.3.7 Dehty a unášivé částice.....	75
5.4 Vlastnosti biomasy ovlivňující zplyňování.....	75
5.4.1 Vlhkost.....	76
5.4.2 Obsah popela a jeho složení.....	76
5.4.3 Prvkové složení.....	76
5.4.4 Výhřevnost.....	76
5.4.5 Sypná hmotnost a zrnitost.....	76
5.4.6 Podíl prchavých látek.....	76
5.4.7 Požadavky na úpravu suroviny	77
5.5 Konstrukční řešení zplyňovačů.....	77
5.6 Zplyňovače s pevným ložem	78
5.6.1 Protiproudý zplyňovač.....	78
5.6.2 Souproudý zplyňovač.....	79
5.6.3 Souproudý zplyňovač s otevřeným jádrem.....	80
5.6.4 Vícestupňový souproudý zplyňovač.....	80
5.6.5 Zplyňovač s křížovým tokem.....	81
5.6.6 Porovnání zplyňovačů s pevným ložem	81
5.6.7 Vývoj v oblasti snižování úrovně dehtů u zplyňovačů s pevným ložem.....	82
5.6.8 Technické a provozní problémy zplyňovačů s pevným ložem.....	83
5.7 Zplyňovače s fluidním ložem.....	83

5.7.1	Stacionární fluidní vrstva (BFB - bubbling fluidised bed)	84
5.7.2	Cirkulující fluidní vrstva (CFB – circulating fluidised bed).....	84
5.7.3	Srovnání atmosférických a tlakových fluidních zplyňovačů	85
5.8	Zplyňovače s unášivým proudem (EF)	86
6.	Pyrolýza biomasy	88
6.1	Mechanismus pyrolýzy	90
6.2	Tuhé produkty	90
6.3	Kapalné produkty	91
6.4	Plynné produkty pyrolýzy	93
6.5	Technologie pomalé pyrolýzy – karbonizace	93
6.6	Technologie rychlé pyrolýzy – zkvalňování	96
7.	Fyzikálně-chemické přeměny	99
7.1	Esterifikace	99
7.1.1	Metylestery mastných kyselin	100
7.1.2	Technologie výroby	104
7.1.3	Vlastnosti metylesterů mastných kyselin.....	106
8.	Výroba bioplynu.....	108
8.1	Stav ve světě	108
8.2	Stav v ČR	108
8.2.1	Komunální ČOV	109
8.2.2	Zemědělské BPS	110
8.2.3	Průmyslové BPS	111
8.2.4	Skládky	111
9.	Anaerobní fermentace	112
9.1	Mechanismus vedoucí k tvorbě bioplynu	112
9.1.1	Faktory ovlivňující proces a jejich technologický význam	113
9.1.2	Řízení a stabilita procesu	114
9.2	Vstupní produkty fermentace– substráty	116
9.2.1	Složení bioplynu	118
9.2.2	Technologie čištění a úpravy bioplynu	122
9.2.3	Zbytek po fermentaci - digestát	125
9.3	Technologické systémy a jejich součásti	127
9.3.1	Základní typy bioplynových stanic.....	127
9.3.2	Konstrukční typy fermentorů.....	129
9.3.3	Stavební materiály a stavební techniky pro vyhnívací nádrže	131
9.3.4	Přípravné a skladovací nádrže	135
9.3.5	Potrubí, čerpadla, armatury.....	135
9.3.6	Míchací systémy	137
9.3.7	Topné systémy procesu.....	140
9.4	Odstraňování těžkých látek.....	141
9.5	Skladování bioplynu	142

9.5.1 Plynojemy	142
9.5.2 Hygienizační účinky BPS	144
10. Aerobní fermentace – kompostování	146
11. Průmyslová výroba ethanolu, fermentace	148
11.1 Suroviny a pomocné látky při výrobě lihu	148
11.2 Alkoholové kvašení (fermentace)	149
11.2.1 Produkty kvašení	150
11.2.2 Faktory ovlivňující kvašení	150
11.3 Lihovarská technologie	150
11.3.1 Technologie ze škrobnatých surovin	150
11.3.2 Výroba lihu ze surovin obsahujících sacharosu	152
11.3.3 Ztráty v kvasné části lihovaru	154
11.3.4 Využití oxidu uhličitého	154
12. Skladování biomasy	155
13. Situace v krajích – vybrané aplikace	159
13.1 Region Moravskoslezský	159
13.1.1 Kotelna na biomasu Bystřice nad Olší – pila	159
13.1.2 Kotelna na biomasu Dobrá – Pila	160
13.1.3 Kotelna na biomasu Hnojník– výtopna na dřevní odpad	161
13.1.4 Kotelna na biomasu Jablunkov - Návsí	162
13.1.5 Kotelna na biomasu Krnov	163
13.1.6 Bioplynová stanice - zemědělská bioplynová stanice Kateřinky (záměr)	164
13.1.7 Kotelna na biomasu Ostravice	165
13.1.8 Bioplynová stanice Depos - Horní Suchá – KGJ na skládce TKO	166
13.1.9 Kotelna na biomasu Dolní Tošanovice	167
13.1.10 Kotelna na biomasu Horní Benešov pro základní a mateřskou školu	168
13.1.11 Bioplynová stanice Klokočov – KGJ na skládce TKO	169
13.1.12 Bioplynová stanice Markvartovice – KGJ na skládce TKO	170
13.1.13 Kotelna na biomasu – Ostravice – zdroj CZT	171
13.1.14 Kotelna na biomasu Jablunkov – Písečná pro MŠ a ZŠ	172
13.1.15 Kotelna na biomasu Písek - pila	173
13.1.16 Kotelna na biomasu Stará Ves – pila	174
13.1.17 Kotelna na biomasu - Tísek - pila	175
13.1.18 Kotelna na biomasu - Raškovice - pila	176
13.1.19 Kotelna na biomasu - Štěpánkovice	177
13.1.20 Bioplynová stanice Frýdek-Místek – KGJ na skládce TKO	178
13.1.21 Kotelna na biomasu Třanovice – výtopna podnikatelského centra	179
13.1.22 Kotelna na biomasu Vojkovice – výtopna na slámu a seno	180
13.1.23 Kotelna na biomasu Jeseník – základní škola	181
13.1.24 Bioplynová stanice Velké Albrechtice – KGJ na plemenné farmě	182
13.1.25 Bioplynová stanice Velké Albrechtice – KGJ výkrmna prasat	182
13.2 Region Zlínský	183

13.2.1	Kotelna na biomasu v lázních v Kostelci u Zlína	183
13.2.2	Kotelna na biomasu ve firmě KORYNA nábytek, a. s.	184
13.2.3	Kotelna na biomasu CZT pro sídliště Malé pole ve Slavičíně	185
13.2.4	Kotelna na biomasu Základní škola Bohuslavice u Zlína.....	186
13.2.5	Kotelna na biomasu Bohuslavice u Zlína - obecní úřad	187
13.2.6	Kotelna na biomasu Svatý Hostýn.....	188
13.2.7	Kotelna na biomasu Roštín - zdroj CZT	189
13.2.8	Kotelna na biomasu Hostětín - zdroj CZT	190
13.2.9	Kotelna na biomasu Firma Zálešák - Bánov.....	191
13.2.10	Kotelna na biomasu Timber Production, s. r. o.	192
13.2.11	Kotelna na biomasu Zdeněk Štúsek - dřevovýroba	193
13.2.12	Kotelna na biomasu Podhájí, s. r. o. - Lutonina.....	194
13.2.13	Kotelna na biomasu MARK - Marek Štěpaník.....	195
13.2.14	Kotelna na biomasu JAVORNÍK – CZ - PLUS, s. r. o.	196
13.2.15	Kotelna na biomasu FORM, s. r. o. - Střelná.....	197
13.2.16	Kotelna na biomasu Brumov - Bylnice - sídliště Družba	198
13.2.17	Bioplynová stanice - skládka TKO Kroměříž.....	199
13.2.18	Bioplynová stanice Uherské Hradiště - čistička odpadních vod.....	200
13.2.19	Bioplynová stanice Otrokovice - čistička odpadních vod	201
13.2.20	Kotelna na biomasu Nesovice - firma STABILA ČR	202
13.2.21	Kotelna na biomasu Firma PONAŠT, spol. s r. o. - Valašské Meziříčí	203
13.2.22	Kotelna na biomasu Valašská Bystřice - sociální byty.....	204
13.2.23	Kotelna na biomasu Valašská Bystřice - centrální výtopna	205
13.3	Využití biomasy v Žilinském a Trenčianském kraji.....	206
13.3.1	Dolný Kubín	207
13.3.2	Dubnica nad Váhom, okres Ilava.....	207
13.3.3	Dubodiel, okres Trenčín	207
13.3.4	Handlová, okres Prievidza	208
13.3.5	Handlová, okres Prievidza	208
13.3.6	Hlboké nad Váhom, okres Bytča	209
13.3.7	Horná Poruba, okres Ilava	209
13.3.8	Hruštín, okres Námestovo.....	209
13.3.9	Hruštín Výhon, okres Námestovo.....	210
13.3.10	Hruštín Zámot, okres Námestovo.....	210
13.3.11	Jakubovany – Jochy, okres Liptovský Mikuláš.....	210
13.3.12	Kláštor pod Znievom, okres Martin.....	210
13.3.13	Kláštor pod Znievom - Lazany, okres Martin.....	211
13.3.14	Krásno nad Kysucou, okres Čadca	211
13.3.15	Klokočov, okres Čadca	211
13.3.16	Krásno nad Kysucou, okres Čadca	212
13.3.17	Kysucké Nové Mesto.....	212

13.3.18	Kysucký Lieskovec, okres Kysucké Nové Mesto.....	212
13.3.19	Lazy pod Makytou, okres Púchov	213
13.3.20	Liptovský Hrádok, okres Liptovský Mikuláš	213
13.3.21	Liptovský Mikuláš	213
13.3.22	Lubňa, okres Liptovský Mikuláš	213
13.3.23	Lúky, okres Púchov	213
13.3.24	Lúky, okres Púchov	213
13.3.25	Lúky pod Makytou, okres Púchov	213
13.3.26	Ľubochňa, okres Ružomberok	214
13.3.27	Ľubochňa, okres Ružomberok	214
13.3.28	Ľubochňa, okres Ružomberok	214
13.3.29	Lysá pod Makytou, okres Púchov.....	214
13.3.30	Lysá pod Makytou, okres Púchov.....	214
13.3.31	Mojtín, okres Púchov	214
13.3.32	Motešice, okres Trenčín.....	214
13.3.33	Mútne, okres Námestovo	215
13.3.34	Nemšová, okres Trenčín	215
13.3.35	Nová Bošáca, okres Nové Mesto nad Váhom	215
13.3.36	Nová Dubnica, okres Trenčín	215
13.3.37	Novoť, okres Námestovo	215
13.3.38	Oravská Lesná, okres Námestovo.....	215
13.3.39	Oščadnica, okres Čadca	215
13.3.40	Pavlova Ves, okres Liptovský Mikuláš	216
13.3.41	Poviná, okres Kysucké nové Mesto	216
13.3.42	Rajec, okres Žilina	216
13.3.43	Rajecká Lesná, okres Žilina	216
13.3.44	Raková, okres Čadca.....	217
13.3.45	Rudína, okres Kysucké nové Mesto.....	217
13.3.46	Ružomberok	217
13.3.47	Slanická Osada, okres Námestovo	217
13.3.48	Strečno, okres Žilina	217
13.3.49	Svarín, okres Liptovský Mikuláš	217
13.3.50	Zákopčie, okres Čadca	218
13.3.51	Záriečie	218
13.3.52	Zliechov, okres Ilava.....	218
13.3.53	Žilina	218
13.3.54	Žilina	218
13.3.55	Žilina	218
13.3.56	ČOV – Bytča.....	219
13.3.57	ČOV – Čadca	219
13.3.58	ČOV – Dolný Kubín	219

13.3.59 ČOV – Handlová, okres Prievidza.....	219
13.3.60 ČOV – Nižná, okres Tvrdošín	220
13.3.61 ČOV – Prievidza	220
13.3.62 ČOV – Nové Mesto nad Váhom, Trenčianska Teplá a Trenčín (ľavý breh) ..	220
13.3.63 ČOV – Žilina	220
14. Závěr.....	221
Literatura	222
Seznam obrázků	224
Seznam tabulek	228

V úvodu se studie zabývá technologiami pro skladbu biomasy. Části této studie je věnovaná pozornost zejména energetickým využitím biomasy. V rámci této studie je analyzováno energetické využití biomasy v rámci Slovenskej republiky. V rámci tejto štúdie je analyzované energetické využitie biomasy na Slovensku. Cieľom štúdie je analyzovať možnosti energetického využitia biomasy v rámci Slovenskej republiky. V rámci tejto štúdie je analyzované energetické využitie biomasy v rámci Slovenskej republiky. Cieľom štúdie je analyzovať možnosti energetického využitia biomasy v rámci Slovenskej republiky.

Obrázok 1.1: Možné spôsoby sklievania biomasy z lesa

Možné spôsoby sklievania biomasy z lesa zachycuje Obrázok 1.1. Forost je možné skliť jednodňovo, a to využitím dopravných teračiek a dopravného prostredia, viz. horná časť obrázka. Sklizeň teračka pomerne veľké množstvo biomasy pomocou veľkosti a pomoci metáče dopraví do dopravného prostredia. Dopravné prostriedok (traktor s vlečnou nákladnou automobíl) odváža teračku – produkt teračky, napríklad sklizeň, alebo biomasa. U tohto spôsobu sklizeň sa využíva celá rastlina stromu, napríklad, takže nemôže oddeliť určitú časť rastliny použiť ju pre iné účely. Doprava biomasy je ekonomicky prijateľná pozrieť na krátko vzdialenosť, cca 2 km, alebo ve veľkoobjemových vozidlách. Mimo teraček môže byť využito samojazdných petroleových ťaž, čím sa znižuje zaťaženie výraznej sily, ale podmienkou je veľká výška rastlín. Surovina tohto typu však nepoužíva sa veľmi.

Iným spôsobom je viacdňový spôsob, ktorý je veľmi použiť u rastlín, u ktorých chceme použiť časť produktu, napríklad, napríklad, pro iné než energetické účely alebo chceme rastliny transportovať a skladovať v jasť balení – balíčkoch. V prvú fázu je porost posklizený a ponechaný v ťačkách na poľ, pričomž k tomu môžu byť využito rôzne druhy teračiek a ťačiek mačkáča, kedy nevyužívame žiadnu časť rastliny, alebo ťačiek mačkáča, kedy jsou oddeleny od rastliny najčastejši semená. V druhej fáze je rastlina sklizená z poľa pomocou ťačky, pričomž nasleduje stejný postup jako u jednodňového procesu sklizeň pomocou ťačiek vozá, ďalej pomocou ťačiek ťačiek, ktoré rastliny sklízajú do vozu, ťačiek alebo ťačiek, ktoré jsou následne